

О. О. Євсєєва

доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту
Український державний університет залізничного транспорту,

А. С. Євсєєв

студент 4-го курсу Економічного факультету,
спеціальність “Фінанси, банківська справа і страхування”
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ПРОЦЕДУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідною умовою ефективного управління формуванням, розміщенням та використанням ресурсів підприємства.

Фінансовий стан підприємства – це здатність, спроможність підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченням фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю. Основними факторами, що визначають фінансовий стан, є [1]: виконання фінансового плану і поповнення в міру потреби власного оборотного капіталу за рахунок прибутку, а також швидкість оборотності оборотних активів.

Грамотна оцінка фінансово-економічного стану будь-якого підприємства за сучасних умов господарювання потрібна як для керівництва, так і для партнерів, кредиторів (постачальників і банків), державних органів.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих його зміцнення, нарощення потенціалу та розширення можливостей підприємства здійснювати господарську діяльність на основі підвищення рівня прибутковості. [2]

Оцінка фінансового стану дозволяє встановити й охарактеризувати [2]:

ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, а також ефективність використання фінансових ресурсів зокрема;

рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення господарської діяльності;

рівень підприємницького ризику щодо можливості погашення зобов'язань, здатність до нарощування активів, залучення інвестицій; основні пріоритети якісного планування, прогнозування, бюджетування;

розподілу і використання прибутку для потреб суб'єкта господарювання;

причини відповідних змін, а також тенденції і пріоритетні напрями розвитку підприємства за показниками його фінансового стану.

Інформація для оцінки фінансового стану міститься у відповідних формах фінансової звітності: форма 1 “Баланс” (Звіт про фінансовий стан), форма 2 “Звіт про фінансові результати” (Звіт про сукупний дохід), форма 3 “Звіт про рух грошових коштів”, форма 4 “Звіт про власний капітал”, Примітки до річної фінансової звітності.

Методикою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України № 170 від 14.02.2006 р. [3] виділено такі основні компоненти фінансового аналізу діяльності підприємства [2]:

- горизонтальний фінансовий аналіз, який проводиться з метою вивчення динаміки окремих фінансових показників, розрахованих за даними фінансової звітності за певний період часу;
- вертикальний фінансовий аналіз, який базується на порівнянні питомої ваги окремих структурних складових;

- порівняльний фінансовий аналіз, який проводиться для зіставлення планових та фактичних показників, фактичних і нормативних (галузевих, загальних) показників;
- аналіз фінансових коефіцієнтів, який полягає у зіставленні показників звітності та(або) фінансового плану з метою розрахунку коефіцієнтів: коефіцієнт платоспроможності (ліквідності), оцінки оборотності активів, фінансової стабільності підприємства тощо;
- факторний фінансовий аналіз, який проводиться для оцінки впливу окремих чинників на рівень відповідних результативних показників.
- Найбільш розповсюдженою з наведених видів є аналіз фінансово стану з використанням фінансових коефіцієнтів, оскільки вони дають високу точність результату за умови їх правильної інтерпретації.

Відомо понад двісті відносних аналітичних показників, які можна розраховувати на основі фінансової звітності. Користь кожного конкретного коефіцієнта суворо визначена метою аналізу. Тому при виборі показників, що будуть розраховуватися, в першу чергу необхідно керуватися завданнями і цілями, які потрібно вирішити за допомогою такої оцінки.

Зазначимо, що самі по собі фінансові коефіцієнти несуть не дуже багато інформації і їх дуже важко інтерпретувати. Крім того, деякі з показників доцільно аналізувати в комплексі з декількома іншими, щоб встановити реальну картину. Тому для одержання на їх основі висновків про фінансовий стан підприємства необхідно зіставити аналітичні показники із нормативними значеннями чи середніми показниками (по галузі, регіону, найкращим підприємствам тощо).

В сучасних умовах господарювання оцінка фінансового стану є важливою обліково-аналітичною процедурою, що забезпечує сучасну систему менеджменту підприємства інформацією щодо ефективного управління ресурсами підприємства.

1. Кононенко О.О., Маханько О.О Аналіз фінансової звітності (2-е вид.): підручник. – Фактор 2009 рік, с. 224. 2. Яцук О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки / Гроші, фінанси і кредит// Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 29(68), №3, 2018, С.173 – 180. 3. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: Наказ від 14.02.2006 р.№ 170. Міністерство фінансів України.